

Programozás alapjai 2. (inf.) zárthelyi	2008.05.14. gyakorlat: /	Érdemjegy:		
Megold/1.		Hftest: 1200		
<p><i>Minden beadandó megoldását a feladatlagra, a feladat után írja! A megoldások során feltételezheti, hogy minden szükséges input adat az előírt formátumban rendelkezésre áll. A feladatok megoldásához csak a letölthető C és C++ összefoglaló használható. Számítógép, notebook, menedzser kalkulátor, organiser, rádiótelefon nem használható.</i></p> <p><i>A feladatokat figyelmesen olvassa el, megoldásukhoz ne használjon fel STL tárolót, kivéve, a feladat ezt külön engedi! Ne írjon felesleges függvényeket ill. kódot, a feladatra koncentráljon!</i></p> <p><i>Jó munkát!</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Értékelés: 0-8:1, 9-11:2, 12-14:3, 15-17:4, 18-20:5</i></p>	F.	Max.	Elért	
	1	3		
	2	3		
	3	5		
	4	4		
	5	5		
Σ	20			

1. Feladat

3 pont

Mit ír ki a szabványos kimenetre az alábbi program? Válaszához használja a négyzetrácsos területet!

```
#include <iostream>
using namespace std;
class A {
    const char *s;
public:
    A(const char *s = "A") :s(s)    { cout << s << 'k'; }
    virtual ~A()                  { cout << 'd'; }
};
class B :public A {
public:
    B(const char *s ="ABCDEF") :A(s){ cout << 'K'; }
    B(const B&)                { cout << 'C'; }
    ~B()                        { cout << 'D'; }
};
int main() {
    A ab4;                      cout << endl;
    B b1("lo4");                cout << endl;
    B b2 = b1;                  cout << endl;
    A *ap = new B("lo4");       cout << endl;
    delete ap;                  cout << endl;
    return(0);
}
```

A	k																		
l	o	4	k	K															
A	k	C																	
l	o	4	k	K															
D	d																		
D	d	D	d	d															

Nagyon sokan nem vették figyelembe, hogy ha felüldefiniáljuk a másoló konstruktort, és abban explicit nem hívjuk meg az ősz osztály másoló konstruktorát, akkor az ősz alapértelmezett konstruktora hívódik meg. Előadáson többször elmondtam, laboron pedig legalább 2-szer gyakoroltuk ezt, a tartalmazott objektumok hasonló viselkedésével együtt!

2. Feladat

Σ 3 pont

Egy modellezési feladathoz egy olyan osztályt (*F12*) kell készítenie, ami egyrészt átadható a `rajzol(Rajz &)` függvénynek, másrészt átadható a `mukodtet(Modell &)` függvénynek. A *Rajz* ill. *Modell* osztályok deklarációját nem tudja megváltoztatni. Annyit tud róluk, hogy mindkettőből egy-egy függvényt kell megvalósítania a feladatához. A *Rajz* osztály esetében ez a `void paint()` függvény, a *Modell* osztály esetében ez a `void run()` függvény.

Deklarálja az *F12* osztályt és definiálja a `paint()` és `run()` tagfüggvényeket! A `paint()` függvény a standard kimenetre írja ki hogy „Paint_1”, a `run()` függvény pedig azt, hogy „Run_1”! (2 pont)

Mutasson példát arra, hogy hogyan nézhet ki a *Rajz* osztály deklarációja! A kódrészlet tartalmazza az osztály deklarációjának első sorát és a `paint()` függvény deklarációját! (1 pont)

Egy lehetséges megoldás:

```
class F12 :public Rajz, public Modell {
public:
    void paint() {
        cout << "Paint_1";
    }
    void run() {
        cout << "Run_1";
    }
};

class Rajz .... {
...
    virtual void paint();
...
};
```

Többszörös öröklés egyik legfontosabb alkalmazása, hogy egy osztály több arcot tudjon mutatni. Előadáson több példa volt erre. Laboron is gyakoroltuk. Aki pedig megcsinálta a hfest 12. feladatát, az értette, hogy miért F12-nek hívták ezt az osztályt :)

3. Feladat

Σ 5 pont

Egy **generikus** *Vec4* osztályt kell létrehozni, ami egy dinamikusan nyújtózkodó tömböt valósít meg. A tömb kezdeti mérete, és elemeinek kezdőértéke a konstruktorban adható meg. A tömb az indexelés során képes nyújtózkodni. Ilyenkor az új elemek a konstruktorban megadott értéket (*iv*) veszik fel. Az osztály megvalósításán többen dolgoznak egyszerre, akikkel megállapodtak az osztály belső adatszerkezetében, és a tagfüggvények funkcióiban. A megállapodást az alábbi kommentezett deklaráció rögzíti, amin **nem lehet változtatni**.

```
template <class T> class Vec4 {
    T* v; // Pointer a dinamikus adatterületre. Ezen a területen tároljuk az adatokat
    int siz; // Tárolt elemek száma, azaz ekkora dinamikus területet foglalunk.
    T iv; // Kezdeti érték, ezzel kell feltölteni az új elemeket.
public:
    Vec4 (int n = 0, T iv = T()); // Létrehoz egy n elemű vektort, feltölti iv értékkel, inicializál
    // nulla elemszámhoz is foglal területet, hogy később ne legyen vele baj
    Vec4 (const Vec4&); // Másoló konstruktor.
    Vec4& operator=(const Vec4&); // Értékadó op. Támogatja a többsz. értékadást. Önmagát is ell.
    void resize(int n); // Átméretezi a vektort. Ha n kisebb, mint a pillanatnyi méret, akkor az
    // első n elem megmarad, a többi elveszik. Ha nagyobb, akkor az új elemeket feltölti iv-vel
    int size() const; // Visszaadja a vektorban tárolt elemek számát
    T& operator[](int); // Index operátor, ami képes nyújtani a tömböt (nyújtáskor iv értékkel tölt)
    void erase(); // Felszabadítja a dinamikus területet. Olyan állapotba hozza az objektumot,
    // hogy hibamentesen működjön tovább (pl. értékadás)
    ~Vec4(); // Megszünteti az objektumot
};
```

A tagfüggvények elkészítését felosztották egymás között. Önre a **a konstruktorok** megírása jutott. **Valósítsa meg** feladatul kapott tagfüggvényeket! Vegye figyelembe, hogy a mások által írt függvények belső megoldásait nem ismeri, azaz nem használhat ki olyan működést, ami a fenti kódrészletből, vagy annak megjegyzéseiből nem olvasható ki (3 pont).

Definiáljon egy olyan függvénysablont (*add*), amivel egy `Vec4<T>` vektort egy újabb elemmel lehet bővíteni! (2 pont) **Működjenek** helyesen a következő kódrészletek:

```
Vec4<int> ab, ab2(8, -4);
add(ab, 1);           // a vektor 0. eleme 1 lett
add(ab, 2);           // a vektor 1. eleme 2 lett
```

```
ab.erase();
ab = ab2 = ab;
Vec4<int> ab3 = ab;
cout << ab3[412];
```

„A” csoport megoldása (konstruktorok):

```
template <class T>
Vec4<T>::Vec4(int n, T iv) :iv(iv), siz(n){
    v = new T[siz];
    for (int i = 0; i < siz; i++)
        v[i] = iv;
}
template <class T>
Vec4<T>::Vec4(const Vec4& f) {
    v = new T[siz = 0];
    *this = f;
}
```

„B” csoport megoldása (másoló+értékadó):

```
template <class T>
Vec4<T>::Vec4(const Vec4& f) {
    v = new T[siz = 0];
    *this = f;
}
template <class T>
Vec4<T>& Vec4<T>::operator=(const Vec4& f) {
    if (this != &f) {
        delete[] v;
        v = new T[siz = f.siz];
        for (int i = 0; i < siz; i++)
            v[i] = f.v[i];
        iv = f.iv;
    }
    return *this;
}
```

„C” csoport megoldása (index+size):

```
template <class T>
T& Vec4<T>::operator[](int ix) {
    if (ix >= siz) {
        reize(ix+1);
    }
    return v[ix];
}
template <class T>
int Vec4<T>::size() const {
    return siz;
}
```

„D” csoport megoldása (resize+size):

```
template <class T>
void Vec4<T>::resize(int n) {
    if (n != siz) {
        T *tmp = new T[n];
        int m = n < siz ? n : siz;
        for (int i = 0; i < m; i++)
            tmp[i] = v[i];
        delete[] v;
        v = tmp;
        while (i < n)
            v[i++] = iv;
        siz = n;
    }
}
template <class T>
int Vec4<T>::size() const {
    return siz;
}
```

2. részfeladat megoldása minden csoportnak: (Vigyázat, az add esetünkben nem tagfüggvény!)

```
template <class T>
void add(Vec4<T>& vec, T val) {
    vec[vec.size()] = val;
}
```

Akik nem jöttek rá, hogy a másolóban fel lehet használni az értékadást ill. az indexben pedig a resize()-t, azok kicsi többet írtak, de az sem volt sok:

```
template <class T>
Vec4<T>::Vec4(const Vec4& f){
    v = new T[siz = f.siz];
    for (int i = 0; i < siz; i++)
        v[i] = f.v[i];
    iv = f.iv;
}
```

```
template <class T>
T& Vec4<T>::operator[](int ix) {
    if (ix >= siz) {
        T *tmp = new T[ix+1];
        for (int i = 0; i < siz; i++)
            tmp[i] = v[i];
        delete[] v;
        v = tmp;
        while (i <= ix)
            v[i++] = iv;
        siz = ix + 1;
    }
    return v[ix];
}
```

}

4. Feladat

Σ 4 pont

Az **STL vector** sablonjának, vagy a **3. feladat Vec4** sablonjának felhasználásával **készítsen** valós értékeket tároló verem osztályt! Valósítsa meg következő műveleteket:

- *push* – elemet tesz verem tetejére
- *pop* – elemet vesz le verem a tetejéről. A függvény visszatérési értéke a kivett elem legyen!
- *empty* – *true* értéket ad, ha a sor üres.

Az osztály legyen átadható érték szerint függvényparaméterként, és kezelje helyesen a többszörös értékadást ($s1=s2=s3$)! (Az STL vector fontosabb műveletei: at, front, back, push_back, pop_back, insert, empty, resize, =, [])

Egy lehetséges megoldás:

```
class Verem {
    Vec4<double> adat; // STL vector sablonnal is hasonló a megoldás
public:
    void push(double d) {
        adat[adat.size()] = d;
    }
    double pop() {
        double d = adat[adat.size()-1];
        adat.resize(adat.size()-1);
        return d;
    }
    bool empty() {
        return adat.size() == 0;
    }
};
```

Akik felüldefiniálták a másoló konstruktort és/vagy az értékadást, azok feleslegesen dolgoztak, hiszen a Verem osztály nem kezel dinamikus adattagot, csak a tartalmazott objektum (adat), ami viszont a feltételezésünk szerint jól működik.

Csak akkor kell a másoló konstruktort és/vagy az értékadást felüldefiniálni, ha az alapértelmezés szerinti működés nem jó valamiért!

A feladat szerint vagy az STL vector sablonját, vagy a 3. feladat Vec4 sablonját fel kellett használni!

5. Feladat

Σ 5 pont

Egy étterem informatikai rendszerében az egyes **asztalok rendelését** egy-egy rendelési listában szeretnénk tárolni. Egy rendelés több tételből állhat, mint pl: leves, főétel, ital, desszert, stb. A tételek megnevezése mellett mindegyikről különböző adatokat kell tárolni: bor esetében az évjárat, leves esetében az adag mérete, főétel esetében a köret megnevezése. Egy rendelés maximum 54 tételből állhat, amit *list()* tagfüggvénnyel lehet kiírni. Pl:

Leves: Erdei vargányaleves javasasszony módra, csésze

Ital: Soproni Cabernet Franc, 1904

Főétel: Rozmaringos párolt nyúlgerinc, hagymás törtburgonya.

- **Tervezz** meg egy olyan OO modellt, mely alapját képezheti a rendelést támogató programnak! Kezdetben csak 2 tétel (*Foétel, Leves*) tárolását tegye lehetővé, de legyen a modell könnyen bővíthető! Használhat STL tárolókat is! Rajzolja fel a modell osztálydiagramját! **Használja** fel a következő osztályneveket: ***Foétel, Leves, Asztal, Tétel!***
- **Implementálja** a fenti osztályokat! Ne legyen egy függvénytorzsban sem felesleges kód! Az osztályokat olyan módon készítse el, hogy újabb ételfajta felvételekor a már meglévő kódot ne kelljen módosítani!
- **Írjon** egy egyszerű programrészletet, ami felvesz 2 tételt a példában szereplő ételek közül egy rendelési listára, és kilistázza azt!
- **Osztálydiagram** segítségével mutassa meg, hogy hogyan lehet az elkészített modellt felhasználni egy olyan étterem (*Etterem*) osztályhoz, melyben 8-44 *Asztal* van!

Egy lehetséges megoldás:

```
class Tetel {
    string megn;                // Használjuk az STL string sablonját
public:
    Tetel(const char *n) :megn(n) {}
    virtual void kiir() { cout << megn; }
};
class Leves :public Tetel {
    string adag;
public:
    Leves(const char *megn, const char *adag) :Tetel(megn), adag(adag) {}
    void kiir() {
        cout << "Leves: ";
        Tetel::kiir();
        cout << ", " << adag << endl;
    }
};
class Foétel :public Tetel {
    string koret;
public:
    Foétel(const char *megn, const char *koret) :Tetel(megn), koret(koret) {}
    void kiir() {
        cout << "Foétel: ";
        Tetel::kiir();
        cout << ", " << koret << endl;
    }
};
class Asztal {
    vector<Tetel*> v;           // Használjuk az STL string sablonját
public:
    void rendel(Tetel *t) {
        v.push_back(t);
    }
    void rendeles() {
        for (vector<Tetel*>::size_type i = 0; i < v.size(); i++)
            v[i]->kiir();
    }
};
.....
Asztal a1;
a1.rendel(new Leves("Erdi vargányaleves jadasasszony módra", "csésze"));
a1.rendel(new Foétel("Rozmaringos párolt nyúlgerinc", "hagymás törtburgonya"));
a1.rendeles();
```

Nem tudom, hogy milyen úton terjed, de kérem, hogy a nevemben rúgják bokán (minimum) azt:

1. Aki a **konstruktorban** (bármelyikben) **delete** utasítást használ. Nem állítom, hogy tejesen lehetetlen olyan kódot írni, amiben ez értelmes lenne, de a konstruktor a létrehozásért van és nem a megszüntetésért. Különösen megdöbbentő a **delete this** fordulat. Ez csak azoknak ajánlott, akik a faágra kiülve, maguk alatt szokták fűrészelni a fát!
2. Aki a konstruktorban **return *this** utasítást használ!
3. Aki **if (this != ...)** utasítást használ a másoló konstruktorban úgy, hogy a ... helyén a paraméterként kapott obj. példány címe van. Ez ugyanis mindig teljesülni fog, kár leírni!
4. Aki az egyenlőség operátort akarja visszavezetni a másoló konstruktor hívására. Igaz, hogy ezzel keletkezik egy másolat, de rossz helyen, amit valahogy a helyére (a **this** által mutatott objektumba) kellene tenni, ami általában bonyolult, és könnyen elrontható.
5. Aki azt képzei, hogy egy pointer értékét csak a **new** operátor tudja megváltoztatni.

Köszönöm!